

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

31 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citirea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Orhei din 09 august 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, declarate de Adjunctul procurorului-șef al Procuraturii de circumscripție Chișinău, Vasile Bolduratu, și de avocatul Eugen Chirsanov în numele inculpatului

*Gheorghişenco Ivan XXXX, născut la
XX XXXXX XXXX, originar și locuitor al s. XXXXX
XXX, r-nul XXXXXX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 16.03.2016 – 09.08.2017,
instanța de apel: 29.08.2017 – 17.10.2017,
instanța de recurs: 22.12.2017 – 31.01.2018.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 09 august 2017, Gheorghişenco Ivan a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 250 unități convenționale, ce constituie 5000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

A fost respinsă, ca neîntemeiată, cererea acuzării privind încasarea de la inculpat în contul statului a cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 6803 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 02 octombrie 2014, orele 9.00, inculpatul Gheorghişenco I., pe traseul Vadul Rașcov - Șoldănești L-173, la intersecția cu

drumul local ce duce spre s. Cușmirca, lângă „Fântâna Eroilor”, dispunând de permis valabil de conducere cu categoriile „B”, „F”, nr. 125418518, conducând mijlocul de transport „Volkswagen Golf”, n.î. XXXX, a încălcat prevederile pct. 2, 3, 40 alin. (1) lit. a), b), 41 alin. (1) lit. d), 42 alin. (3), (4); 45 alin. (1) lit. b), d), (2); 82.1) din Anexa nr. 1 a Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, care prevăd că în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul de mers. Se interzice circulația pe drumurile publice a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția vehiculelor aflate în traficul internațional. Participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente. Înaintea virării la stânga sau întoarcerii, conducătorul de vehicul trebuie: a) să se apropie din timp de axa drumului, în cazul circulației dublu sens, sau de marginea stângă a carosabilului cu circulația în sens unic; b) să cedeze trecerea vehiculelor care vin din sens opus și urmează să se deplaseze înainte sau la dreapta, precum și pietonilor. Întoarcerea vehiculului este interzisă: d) în locurile în care vizibilitatea drumului este mai mică de 100 m., cel puțin într-o direcție, dacă conducătorul vehiculului nu este ajutat de o persoană aflată în afara vehiculului. 3) Pe drumurile cu circulația dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus. 4) Pe drumurile cu circulație dublu sens care au trei benzi pentru circulație delimitate prin marcajul longitudinal (cu excepția marcajului 1.9), banda din mijloc este destinată circulației în ambele sensuri, dar intrarea pe această bandă este permisă numai pentru efectuarea manevrelor de ocolire, depășire, preselectare pentru virare la stânga sau întoarcere. Intrarea pe banda extremă stânga destinată circulației în sens opus este interzisă. Pe sectoarele de drum din afara localităților, pe care benzile de circulație, cu lățime sporită, sunt separate de acostamentul cu lățime sporită (prin marcajul 1.6 b), conducătorii vehiculelor ce urmează a fi depășite sunt obligați să se deplaseze spre dreapta pe acostament, pentru a nu crea obstacole vehiculelor care depășesc. Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului. Copiii cu vârsta de până la 12 ani pot fi transportați doar în autoturismul care este utilat cu sistem de reținere (sau cu alte mijloace de adaptare: pernă specială, scaun de încălțare, care acordă posibilități de aplicare a centurilor de siguranță standard) a copiilor, cu respectarea următoarelor cerințe: a) sistemul de reținere a copiilor corespunde standardelor de siguranță; b) sistemul de reținere a copiilor corespunde

masei și taliei copilului; c) poziția copilului pe scaun permite aplicarea corectă (bazin/umăr) a centurii de siguranță.

Astfel, inculpatul nu a manifestat prudență sporită la conducerea mijlocului de transport, nu a adaptat viteza la condițiile rutiere (traseu de prundiș), nu a luat în considerație condițiile rutiere și, fără a lua măsurile necesare pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, nu a dotat automobilul cu scaun pentru copii, a manevrat și se deplasa neregulamentar pe partea stângă a traseului, unde nu s-a isprăvit cu conducerea autoturismului și, în rezultat, s-a tamponat cu automobilul „Mazda 626”, n.î. XXXXX, condus de Antohii V., care se deplasa regulamentar, în rezultatul cărui fapt:

conducătorului autoturismului „Mazda 626”, n.î. XXXXX, Antohii V., i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1109D din 25.05.2015, leziuni corporale sub formă de fractura sternului în treimea medie fără deplasare care, în ansamblu, se califică ca leziuni corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată;

pasagerilor automobilului „Volkswagen Golf”, n.î. XXXXX, Soltuz T. i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1108D din 19.05.2015, leziuni corporale sub formă de leziune traumatică cerebrală în focar, traumatism asociat, traumatism cranio-cerebral închis, contuzie cerebrală gr. II-III forma mezencefalică, fractura oaselor nazale fără deplasare, plăgi ale feței care, în ansamblu, se califică ca leziuni corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată;

lui Gheorghișenco M. i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1105D din 19.11.2015, leziuni corporale sub formă de fractura coastelor VIII, IX, X pe stânga care, în ansamblu, se califică ca leziuni corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată;

minorei XXX X. i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1107D din 19.05.2015, leziuni corporale sub formă de leziune traumatică intracerebrală, traumă cranio cerebrală acută închisă, comoție cerebrală, echimoză a frunții, edem al țesuturilor moi occipital care, în ansamblu, se califică ca leziuni corporale ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Instanța a reținut că în ședința de judecată inculpatul a declarat inițial că vinovăția o recunoaște parțial. Se deplasa pe partea dreaptă a carosabilului și ajungând în curbă, la distanța de 30-40 m., a văzut automobilul „Mazda 626” care se apropia cu viteză sporită, iar șoferul a început a frâna și a derapa. În câteva secunde, automobilul „Mazda 626” a ieșit pe contrasens și l-a tamponat. Tamponarea a avut loc pe banda sa de circulație, în apropiere de mijlocul traseului. El se deplasa pe partea sa, iar când partea vătămată a început a frâna, a început să se ferească spre dreapta. Dacă s-ar fi deplasat pe partea stângă a carosabilului și l-ar fi observat pe Antohii V. la distanța de 30 m., nu ar fi reușit să treacă pe partea dreaptă. Nu este de acord cu expertiza prin care s-a stabilit că el este vinovat. Automobilul său nu era dotat cu scaun pentru copii.

În ședința de judecată anterioară finisării cercetării judecătorești, inculpatul a înaintat o cerere, solicitând aplicarea amnistiei, însă după explicarea condițiilor

obligatorii – recunoașterea integrală a vinovăției și căința sinceră, inculpatul și-a retras cererea, renunțând la ea.

Totodată, declarațiile inculpatului sunt irelevante or, nu sunt consecutive, fiind combătute prin declarațiile părții vătămate Antohii V. și ale martorului Gheorghişenco M., rapoartele de expertiză medico-legale și autotehnice.

Astfel, partea vătămată Antohii V. a relatat că, intrând în cotitură, a văzut în fața sa, la distanța de 30-50 m., automobilul „Volkswagen Golf” care se deplasa pe contrasens. A frânat brusc, însă automobilul „Volkswagen Golf” continua deplasarea pe contrasens. Neavând posibilitatea să iasă de pe traseu, deoarece din ambele părți ale drumului era pădure, frânând, a încercat să treacă mai pe stânga pe la mijlocul drumului, dar în ultimul moment, și automobilul „Volkswagen Golf” a virat spre partea dreaptă a traseului, în rezultatul cărui fapt s-a comis tamponarea, finisându-se la mijlocul drumului, care era acoperit cu prundiș.

Martorul Gheorghişenco M., mama inculpatului, a comunicat că se deplasau în automobil împreună cu soțul său, fiica sa și nepoțica. La volan era fiul său, soțul său era pe bancheta din față, ea se afla în spatele soțului cu nepoțica în brațe, iar fiica sa era în spatele șoferului. În timp ce se deplasau pe drumul din pădure, soțul a strigat că vine un automobil peste ei, iar când a privit înainte a văzut un nor de praf și mașina părții vătămate, apoi automobilele s-au ciocnit. Nu-și amintește mai multe, deoarece și-a pierdut cunoștința.

Expertul Centrului tehnico-criminalistic și expertizei judiciare, Cozlovschi G., a indicat că potrivit raportului de expertiză nr. 2841 din 06.03.2015, a fost stabilită poziția mijloacelor de transport în momentul tamponării în raport unul față de celălalt și față de marginea părții carosabile. Pe planul-schiță nr. 3 este redată poziția automobilului „Volkswagen Golf”, care în momentul tamponării se deplasa pe banda de sens opus, aproximativ la o distanță de 2,8 m. de la marginea dreaptă a părții carosabile, după direcția de deplasare a automobilului „Mazda 626”, cu revenire pe banda sa de deplasare.

Potrivit raportului de expertiză traseologică în transport nr. 2841 din 06.03.2015, în momentul tamponării poziția reciprocă a automobilelor „Volkswagen Golf” și „Mazda 626” a fost sub un unghi de aproximativ 155-165°. Traectoria de deplasare și poziția aproximativă (în interval/limită) a automobilelor în momentul tamponării în raport cu elementele părții carosabile, este ilustrată schematic.

Conform raportului de expertiză judiciară tehnică auto primară în cadrul genului de expertiză „Cercetarea circumstanțelor AR” și „Cercetarea urmelor mijloacelor de transport (traseologică MT)” cu nr. 166 din 10.02.2016, cu fototabelele și schițele anexate, în momentul inițial de coliziune partea față stângă a automobilului „Mazda 626” a intrat în contact cu partea față stângă a automobilului „Volkswagen Golf”. Axele longitudinale ale automobilelor, în momentul inițial de coliziune, se aflau aproximativ sub un unghi de 32°. Poziția reciprocă a automobilelor, în momentul inițial de coliziune, este prezentată în schema nr. 1, anexa nr. 2 a prezentului raport de expertiză. Poziția reciprocă a automobilelor, relativ elementelor părții carosabile, în momentul inițial de

coliziune, este prezentată în schema nr. 2, anexa nr. 2 a prezentului raport de expertiză. Dacă automobilul „Mazda 626”, aflându-se în stare de frânare, se deplasa paralel marginii drepte a părții carosabile, conform direcției sale de deplasare, coliziunea cu automobilul „Volkswagen Golf” ar fi fost exclusă. În momentul creării obstacolului de circulație de către conducătorul automobilului „Volkswagen Golf”, conducătorul automobilului „Mazda 626” trebuia să acționeze în conformitate cu cerințele art. 45.2 al Regulamentului Circulației Rutiere. Conducătorul automobilului „Volkswagen Golf” trebuia să acționeze în conformitate cu prevederile art. 42.2 al Regulamentului Circulației Rutiere.

Astfel, probele administrate confirmă în totalitate vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, acțiunile acestuia urmând a fi încadrate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că nu au fost constatate circumstanțe agravante, că acesta a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, nu are antecedente penale, nu este căsătorit și este angajat în câmpul muncii, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, că potrivit cazierului contravențional, la 25.01.2011 și 20.09.2013 acesta a fost sancționat contravențional în temeiul art. 233 alin. (3) și, respectiv art. 242 alin. (1) Cod contravențional, achitând amenda aplicată, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă or, infracțiunea săvârșită face parte din categoria celor mai puțin grave.

În același timp, instanța a conchis că cererea acuzării privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în mărime de 6803 lei pentru efectuarea a 7 expertize medico-legale și autotehnice, este neîntemeiată, aceasta constituind obligația acuzării, în calitate de autoritate a statului, de a acumula probele necesare pentru identificarea persoanei vinovate în săvârșirea unei infracțiuni și demonstrarea vinovăției acesteia.

Obligația pozitivă a statului constă în colectarea probelor necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor pentru efectuarea examinărilor medico-legale în scopul stabilirii gradului vătămarilor corporale ale victimelor și expertizelor autotehnice în scopul cercetării detaliilor mijloacelor de transport, cercetării mijloacelor de transport etc.

3. Procurorul în Procuratura r-nului Șoldănești, Vladimir Erhan, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 250 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, și cu încasarea în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 6803 lei.

Apelantul a invocat că aplicarea pedepsei complementare – privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, ar fi binevenită și echitabilă în raport cu infracțiunea comisă și opinia publică.

Or, inculpatul nu și-a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, iar anterior a fost tras la răspundere contravențională pentru comiterea unor contravenții în domeniul conducerii mijloacelor de transport.

Potrivit art. 229 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare sau poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul.

Astfel, inculpatul urma a fi condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal cu aplicarea pedepsei complementare și cu încasarea cheltuielilor judiciare.

3.1. A declarat apel și avocatul Eugen Chirsanov, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii.

Apelantul a indicat că inculpatul nu și-a recunoscut vina, declarând că conducea automobilul cu prudență și cu o viteză redusă, aproximativ 45 km/h.

În momentul în care din curbă a apărut cu viteză excesivă automobilul „Mazda”, *el imediat a început a manevra spre dreapta, eliberând banda de deplasare a acestuia, dar ultimul continua să se deplaseze spre banda lui, producând coliziunea.*

Astfel, conducătorul automobilului „Mazda” este vinovat de comiterea accidentului, acesta deplasându-se cu viteză excesivă în curbă, având vizibilitatea redusă a traseului și, în momentul *când a observat automobilul „Volkswagen Golf”, ce se deplasa pe axa drumului*, a frânat brusc, deplasându-se ulterior pe contrasens și tamponând automobilul inculpatului.

Nevinovăția inculpatului se confirmă și prin schema accidentului rutier din 02.10.2014, în care este fixat locul impactului, pe banda sa de deplasare, corespunzător, pe contrasens pentru partea vătămată.

Totodată, de către expert au fost stabilite vitezele de deplasare de 45 km/h pentru automobilul „Volkswagen Golf” și de 80 km/h pentru automobilul „Mazda”.

Poziția inculpatului se probează prin:

schema accidentului rutier din 02.10.2014, conform căreia locul tamponării automobilelor a avut loc pe banda de deplasare a inculpatului și tabelul-foto;

raportul de expertiză nr. 2841 din 06.03.2015 prin care s-a stabilit că automobilul „Volkswagen Golf” a fost tamponat de automobilul „Mazda” din direcția stânga spre dreapta, sub unghi spre interior;

raportul de expertiză judiciară nr. 166 din 25.11.2015, în pct. 7 fiind indicat că dacă automobilul „Mazda”, aflându-se în stare de frânare se deplasa paralel marginii drepte a părții carosabile, conform direcției sale de deplasare, coliziunea cu automobilul „Volkswagen Golf” ar fi fost exclusă;

declarațiile părții vătămate că a observat automobilul „Volkswagen Golf” doar când a parcurs curba și, deoarece acesta se deplasa pe partea lui, concomitent cu frânarea, a decis să-l ocolească din stânga, deplasându-se spre contrasens, dar nu a putut evita coliziunea, căci și inculpatul a manevrat în aceeași direcție.

Mai mult, despre faptul că Regulamentul Circulației Rutiere interzice manevra de ocolire, partea vătămată a aflat doar în instanța de judecată, fapt ce nu-l eliberează de răspundere.

Scoaterea lui Antohii V. de sub urmărire penală este nefondată or, acesta a comis încălcări grave ale Regulamentului Circulației Rutiere, pct. 45 alin. (1) lit. d) – a condus cu viteză excesivă, neținând cont de situația rutieră (vizibilitate redusă din cauza curbei și drum prin pădure, carosabil cu prundiș); pct. 45 alin. (2) - interzicerea manevrei de ocolire a obstacolelor cu deplasarea pe contrasens, fiind admisă doar frânarea.

Urmează a fi reținut și comportamentul conducătorilor auto în situația riscantă și anume că, *în timp ce inculpatul o corecta prin eliberarea benzii de deplasare a automobilului ce venea în întâmpinare*, partea vătămată o agrava prin continuarea deplasării pe contrasens.

Or, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 166 din 25.11.2016, continuarea deplasării automobilului „Mazda” pe banda sa ar fi exclus producerea accidentului.

Totodată, fiind constatate divergențe între rapoartele de expertiză efectuate, apărarea a solicitat dispunerea efectuării expertizei de către Centrul Național de Expertize Judiciare, însă cererea a fost respinsă din motiv că nu a fost adresată în scris, iar partea vătămată nu a înaintat acțiune civilă privind repararea prejudiciului.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, ambele apeluri au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond corect a stabilit situația de fapt, vinovăția inculpatului fiind dovedită cu certitudine și fără echivoc, iar fapta săvârșită a fost încadrată juridic corespunzător probelor administrate, care au fost corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, vinovăția inculpatului se confirmă prin declarațiile părții vătămate Antohii V., că intrând în cotitură, a văzut în fața sa automobilul „Volkswagen Golf” care se deplasa pe contrasens, a frânat brusc, însă automobilul „Volkswagen Golf” își continua deplasarea pe contrasens. Neavând posibilitatea să iasă de pe traseu, deoarece din ambele părți ale drumului era pădure, frânând, a încercat să treacă mai pe stânga pe la mijlocul drumului, dar în ultimul moment, și automobilul „Volkswagen Golf” a virat spre partea dreaptă a traseului, în rezultatul cărui fapt s-a comis tamponarea.

Potrivit declarațiilor martorul Gheorghişenco M., care era în automobilul inculpatului, aflându-se pe bancheta din spate cu nepoțica în brațe, în timp ce se deplasau pe drumul din pădure, soțul a strigat că vine un automobil peste ei, iar când a privit înainte a văzut un nor de praf și mașina părții vătămate ce se deplasa în direcția lor.

Conform explicațiilor expertului Cozlovschi G., planul-schiță nr. 3 al raportului de expertiză nr. 2841 redă poziția automobilului „Volkswagen Golf” în

momentul tamponării, care se deplasa pe banda de sens opus, aproximativ la o distanță de 2,8 m. de la marginea dreaptă a părții carosabile, după direcția de deplasare a automobilului „Mazda”, cu revenire pe banda sa de deplasare.

Potrivit raportului de expertiză traseologică în transport nr. 2841 din 06.03.2015, în momentul tamponării (contactului inițial) poziția reciprocă (unghiul) a automobilelor „Volkswagen Golf” și „Mazda 626” a fost sub unghi de aproximativ 155-165°. Traectoria de deplasare și poziția aproximativă (în interval/limită) a automobilelor date în momentul tamponării în raport cu elementele părții carosabile, este ilustrată schematic în schița nr. 3, anexa nr. 4. a raportului de expertiză.

Conform raportului de expertiză judiciară tehnică auto primară în cadrul genului de expertiză „Cercetarea circumstanțelor AR” și „Cercetarea urmelor mijloacelor de transport (traseologică MT)” cu nr. 166 din 10.02.2016, cu fototabelele și schițele anexate, în momentul inițial de coliziune, partea față stângă a automobilului „Mazda 626” a intrat în contact cu partea față stângă a automobilului „Volkswagen Golf”. Axele longitudinale ale automobilelor, în momentul inițial de coliziune, se aflau aproximativ sub un unghi de 32°. Poziția reciprocă a automobilelor, în momentul inițial de coliziune, este prezentată în schema nr. 1, anexa nr. 2 a prezentului raport de expertiză. Poziția reciprocă a automobilelor, relativ elementelor părții carosabile, în momentul inițial de coliziune, este prezentată în schema nr. 2, anexa nr. 2 a prezentului raport de expertiză. Dacă automobilul „Mazda 626”, aflându-se în stare de frânare, se deplasa paralel marginii drepte a părții carosabile, conform direcției sale de deplasare, coliziunea cu automobilul de model „Volkswagen Golf” ar fi fost exclusă. În momentul creării obstacolului de circulație de către conducătorul automobilului „Volkswagen Golf”, conducătorul automobilului „Mazda 626” trebuia să acționeze în conformitate cu cerințele art. 45.2 al Regulamentului Circulației Rutiere. Conducătorul automobilului „Volkswagen Golf” trebuia să acționeze în conformitate cu prevederile art. 42.2 al Regulamentului Circulației Rutiere.

Or, instanța de fond, analizând obiectiv probele administrate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care dovedesc fără echivoc vinovăția inculpatului, corect i-a încadrat acțiunile pe art. 264 alin. (1) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau sănătății.

Totodată, instanța de fond corect a respins poziția apărării prin care se susține că în acțiunile inculpatului nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, fiind stabilit că fapta a fost comisă de acesta, fiind administrate suficiente probe care dovedesc vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii imputate.

În același timp, declarațiile inculpatului date în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești prin care susține nevinovăția sa, sunt irelevante, acestea

nefiind consecutive, fiind combătute prin declarațiile proprii, rapoartele de expertiză medico-legală, auto-tehnice, declarațiile părții vătămate și ale martorului Gheorghisenco M., care contravin poziției de apărare a inculpatului, fiind făcute în scopul eschivării de la răspundere penală.

Prin încheierea din 17.10.2017, instanța de apel s-a expus asupra afirmației apărării că instanța de fond neîntemeiat a respins demersul de numire a expertizei judiciare auto-tehnice de către Centrul Național de Expertize Judiciare care urma să stabilească legătura de cauzalitate între încălcări și consecințe, concluziile căreia ar servi la stabilirea vinovăției sau nevinovăției persoanelor implicate în accident or, toate circumstanțele care au importanță probatorie pentru cauză au fost deja elucidate prin raportul de expertiză traseologică în transport, raportul de expertiză judiciară tehnică auto primară, nefiind necesară dispunerea efectuării unei expertize auto-tehnice suplimentare.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond corect a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că nu au fost constatate circumstanțe agravante, iar faptul că acesta a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, nu are antecedente penale, nu este căsătorit și este angajat în câmpul muncii au fost apreciate ca fiind circumstanțe atenuante. Totodată, inculpatul se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, iar potrivit cazierului contravențional, la 25.01.2011 și 20.09.2013 acesta a fost sancționat contravențional în temeiul art. 233 alin. (3) Cod contravențional și respectiv art. 242 alin. (1) Cod contravențional, achitând amenda aplicată, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă și fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Or, în instanța de apel, acuzarea nu a mai considerat necesară aplicarea pedepsei complementare în privința inculpatului.

Totodată, cererea acuzării privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuitelor judiciare, este nefondată, acestea fiind cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probelor pentru dovedirea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, și ele urmează a fi trecute în contul statului.

Astfel, concluzia instanței de fond în care menționează obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și asumarea cheltuielilor aferente procesului penal din contul statului, este întemeiată.

Potrivit art. 227 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penal, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei și nu cheltuielile suportate integral pentru efectuarea unei expertize când aceasta are statut de probă în procesul penal.

Prin urmare, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate pentru

efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuieli achitate din bugetul statului, iar instanța de fond corect a respins ca fiind neîntemeiată solicitarea acuzării privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în mărime de 6803 lei.

5. Adjunctul procurorului-șef al Procuraturii de circumscripție Chișinău, Vasile Bolduratu, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în partea privind respingerea cererii privind încasarea cheltuielilor judiciare.

Recurentul a invocat că instanța de apel a omis că în cadrul examinării cauzei statul a suportat cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizelor medico-legale și autotehnice în sumă de 6803 lei, ce urmează a fi încasați de la inculpat în beneficiul statului, în conformitate cu art. 227-229 Cod de procedură penală, iar instanța, contrar prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod de procedură penală, nu a dispus acest fapt.

Or, soluția instanței de apel de a menține sentința referitor la încasarea cheltuielilor de judecată contravine normelor legale în vigoare, în art. 229 Cod de procedură penală fiind expusă clar obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat.

În drept, recursul este fondat pe temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Eugen Chirsanov, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii.

Recurentul a indicat că inculpatul nu și-a recunoscut vina, relatând că conducea automobilul cu prudență și cu viteză redusă, aproximativ 45 km/h.

În momentul în care din curbă a apărut cu viteză excesivă automobilul „Mazda”, *inculpatul imediat a început a manevra spre dreapta, eliberând banda de deplasare a acestuia*, dar ultimul continua să se deplaseze spre banda lui, producând coliziunea.

Astfel, conducătorul automobilului „Mazda” este vinovat de comiterea accidentului, acesta deplasându-se cu viteză excesivă în curbă, având vizibilitatea redusă a traseului și, *în momentul când a observat automobilul „Volkswagen Golf”, ce se deplasa pe axa drumului*, a frânat brusc, deplasându-se ulterior pe contrasens și tamponând automobilul inculpatului.

Nevinovăția inculpatului se confirmă și prin schema accidentului rutier din 02.10.2014, în care este fixat locul impactului, pe banda sa de deplasare, corespunzător, pe contrasens pentru partea vătămată.

Totodată, de către expert au fost stabilite vitezele de deplasare de 45 km/h pentru automobilul de model „Volkswagen Golf” și de 80 km/h pentru automobilul de model „Mazda”.

În același timp, poziția inculpatului se probează prin:

schema accidentului rutier din 02.10.2014, conform căreia locul tamponării automobilelor a avut loc pe banda de deplasare a inculpatului și tabelul-foto;

raportul de expertiză nr. 2841 din 06.03.2015 prin care s-a stabilit că automobilul de model „Volkswagen Golf” a fost tamponat de automobilul de model „Mazda” din direcția stânga spre dreapta sub unghi spre interior;

raportul de expertiză judiciară nr. 166 din 25.11.2015, în pct. 7 fiind indicat că dacă automobilul de model „Mazda”, aflându-se în stare de frânare se deplasa paralel marginii drepte a părții carosabile, conform direcției sale de deplasare, coliziunea automobilului de model „Mazda” cu automobilul de model „Volkswagen Golf” ar fi fost exclusă;

declarațiile părții vătămate că a observat automobilul de model „Volkswagen Golf” doar când a parcurs curba și, deoarece acesta se deplasa pe partea lui, concomitent cu frânarea, a decis să-l ocolească din stânga, deplasându-se spre contrasens, dar nu a putut evita coliziunea, căci și inculpatul a manevrat în aceeași direcție.

Mai mult, despre faptul că Regulamentul Circulației Rutiere interzice manevra de ocolire, partea vătămată a aflat doar în instanța de judecată, fapt ce nu-l eliberează de răspundere.

Scoaterea lui Antohii V. de sub urmărire penală este nefondată or, acesta a comis încălcări grave ale Regulamentului Circulației Rutiere, pct. 45 alin. (1) lit. d) – a condus cu viteză excesivă, neținând cont de situația rutieră (vizibilitate redusă din cauza curbei și drum prin pădure, carosabil cu prundiș); pct. 45 alin. (2) - interzicerea manevrei de ocolire a obstacolelor cu deplasarea pe contrasens, fiind admisă doar frânarea.

Urmează a fi reținut și comportamentul conducătorilor auto în situația riscantă și anume că, *în timp ce inculpatul o corecta prin eliberarea benzii de deplasare a automobilului ce venea în întâmpinare*, partea vătămată o agrava prin continuarea deplasării pe contrasens.

Or, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 166 din 25.11.2016, continuarea deplasării automobilului „Mazda” pe banda sa ar fi exclus producerea accidentului.

Totodată, fiind constatate divergențe între rapoartele de expertiză efectuate, apărarea a solicitat dispunerea efectuării expertizei de către Centrul Național de Expertize Judiciare, însă cererea a fost respinsă din motiv că nu a fost adresată în scris, iar partea vătămată nu a înaintat careva acțiune civilă privind repararea prejudiciului.

Prin încheierea din 17.10.2017, instanța de apel a respins demersul apărării privind numirea expertizei auto-tehnice, neglijând faptul că stabilirea legăturii cauzale din punct de vedere tehnic ține de competența exclusivă a experților în domeniu și nu a instanțelor de judecată. Or, în rapoartele de expertiză efectuate nu este nici un răspuns la întrebarea solicitată, iar prin respingerea demersului instanțele de judecată au împiedicat la stabilirea circumstanțelor importante pentru soluționarea justă a cauzei, prin ce inculpatului i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, prevăzut la art. 6 CEDO.

În același timp, concluzia privind nevinovăția lui Antohii V. este nefondată și contravine concluziilor experților auto-tehnici, potrivit cărora în acțiunile ambilor conducători auto au fost constatate încălcări ale Regulamentului Circulației Rutiere, iar care din aceste încălcări sunt în legătură cauzală cu comiterea accidentului urmau a fi stabilite de experți ori, dacă nu există legătura cauzală, nu este nici infracțiune.

În drept, recursul este fondat pe temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al avocatului, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept clar definite (*pct. 5.1. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe suficiente anexate la dosar, inclusiv declarațiile părții vătămate, ale martorului Gheorghisenco M., ale expertului Cozlovschi G., raportul de expertiză traseologică în transport nr. 2841 din 06.03.2015, raportul de expertiză judiciară tehnică auto primară în cadrul genului de expertiză „Cercetarea circumstanțelor AR” și „Cercetarea urmelor mijloacelor de transport (traseologică MT)” cu nr. 166 din 10.02.2016, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, și care atestă cert și clar că până la impact inculpatul se deplasa neregulamentar pe contrasens, adică pe banda de deplasare a părții vătămate, generând astfel cauzalitatea producerii accidentului respectiv, instanțele indicând motivele pentru care au respins probele și versiunile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, probele administrate pe caz demonstrând cu

concludență prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal (*pct. 2., 4., 5.1. din decizie*).

În această consecutivitate se observă că și argumentele recurentului că: „*în momentul în care din curbă a apărut cu viteză excesivă automobilul „Mazda”, inculpatul imediat a început a manevra spre dreapta, eliberând banda de deplasare a acestuia..., urmează a fi reținut și comportamentul conducătorilor auto în situația riscantă și anume că, în timp ce inculpatul o corecta prin eliberarea benzii de deplasare a automobilului ce venea în întâmpinare...*” coroborează cu împrejurările de fapt și de drept constatate de instanțe, astfel încât concluzia ulterioară conținută în recurs că *conducătorul automobilului „Mazda” este vinovat de comiterea accidentului*, este divergentă și contravine prevederilor pct. 2, 3, 40 alin. (1) lit. a), b), 41 alin. (1) lit. d), 42 alin. (3), (4); 45 alin. (1) lit. b), d), (2); 82.1) din Anexa nr. 1 a Regulamentului Circulației Rutiere, adică regulilor de securitate a circulației vădit încălcate de inculpat, care prevăd clar că în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul de mers, pe drumurile cu circulația dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus, intrarea pe banda extremă stânga destinată circulației în sens opus este interzisă (*pct. 2., 4., 5.1. din decizie*).

Totodată, cu privire la argumentele din recursul declarat de procuror (*pct. 5. din decizie*), se reține că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), 6), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile judiciare pentru expertizele medico-legale și autotehnice urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării (*pct. 2.-5. din decizie*).

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanțele just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în

strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2., 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursurile vizate sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei (*pct. 2. - 5.I. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), 229 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, inculpatul. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propun părțile este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile nominalizate au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2.- 5.I. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod evident, că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, că în acțiunile inculpatului au fost întrunite elementele infracțiunii, că instanțele au aplicat acestuia pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursurile ordinare de pe rol sunt vădit neîntemeiate, acestea urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de Adjunctul procurorului-șef al Procuraturii de circumscripție Chișinău, Vasile Bolduratu, și de avocatul Eugen Chirsanov, împotriva sentinței Judecătoriei Orhei din 09 august 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017 în privința inculpatului Gheorghişenco Ivan XXXXX, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 februarie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco